

TELEGRAFUL ROMAN.

N° 47. ANUL XI.

Sabiiu 9 Iunie, 1863.

tru provinciile din Monarchia pe unu an 8 fl. era pe o jumătate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se plitescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2. cr. s. pentru a treia repetire cu 3 1/2. cr. v.

Telegrafulu ese de doua ori pe septemana: joia si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori fraticate, adresate catra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

INSCIINTIARE DE PRENUMERATIUNE

la

„TELEGRAFULU ROMANU.“

Cu 30 Iunie se gata abonamentul aceluor dd. prenumeranti ai „Telegrafulu Românu“, cari abonasera pe jumetatea de anu Ianuariu — Iunie, seu pe patrariulu alu doilea Aprile — Iunie. Editor'a invita la abonamentu nou pe a doua jumetate de anu, adica pe semestrulu Iuliu — Decembre 1863.

Momentulu celu acceptatu de multu si cu dorintia incordata a sositu: **diet'a Transilvaniei e la usia!** De aceea, deca a fostu vreodata de lipsa, ca Români sa cunosca cursulu eveniminteloru din patria lor, de asta data mai multu decatu totdeun'a e datorint'a fia-cârui Românu transsilvanu, a-si stringe tote poterile si a lua parte catu se pote mai activa la tota viet'a publica politica a natiunei sele. Momentulu e aci, ca **natinnea romana din Transsilvani'a si confessiunile eii sa se inarticuleze la diet'a tieriei**; care Românu intelliginte se va poté snferi, ca sa nu remana seu sa nu se puna in legatura cu corpulu natiunei prin foile publice?!

Editor'a amesuratu promissiunei sele s'au ingrijitu, ca **„Telegrafulu Romanu“ pe catu va tine diet'a sa casa de 3 ori pe septemana cu pretulu neschimbatu.**

Abonamentulu costa pe jumetate de anu 4 fl.

„ — „ „ patrariu de anu 2 fl.

Ear din caus'a momentositatii timpului s'a facutu dispusatiune, ca abonaminte s'es e priimesca si pe câte o luna cu 1 fl. v. a.

Editor'a., **Telegrafulu Românu.**

Telegramu

a lei „Herm. Ztg.“ din 17 Iunie c. n.

I.

„General-Coresp. au intielesu ca, ca regalisti pentru diet'a transilvaniei aru fi denumiti: Episcopulu Alexiu, Conte Nicolae Banffi, Georgiu Baritiu, superintendentulu Binder, Conte Georger Beldi, superintendinte Bodola, Baronulu Bruchental, Episcopulu Dobr'a, generalulu Conte Haller, Episcopulu Haynald, directorulu dela cast'a de pastrare Herbert, Superintendentulu Criz'a, directorulu gimnasialu Munteanu, Protopopulu Popasu, siefulu de sectiune de Rosenfeld, Episcopulu Siagun'a, Oratorulu Simonu, Mitropolitulu Sterc'a Siulutiu, contele Samuel Teleki, parochulu Teutsch, Conte Toldolagi, Iosif Trausch, consilierulu de scôle Vasics; completarea urmédia dupa alegerea dietei.

II

La deschiderea senatulu imperialu de astadi presentâ Archiducele Rainer in cas'a magnatiloru, era ministru de statu Schmerling in cas'a deputatiloru pre presiedintii si vice-presiedintii.

Anersberg accentuâsa bun'a intielegere cu cealalti factori legislativi si dice ca reprezentanti'a senatulu imperialu a acestei sessiuni are deplina valóre de si nu va fi completa. — Cuventarca lui Hasner sa incheie: „Inainte, fia parol'a; ce s'au inceputu cu deplin'a binecuventare, sa se si inplinesca!“ — Polonii suntu de fatia. — Unu telegramu in fôia de séra a „Pressei“ dice ca „Prager Morgenpost“ instiintiadie: deputatii Czechiloru au plecatu câtra Vienn'a si dupa deschiderea senatulu imperialu voru depune mandatele lor.

Alegerile dela Sabiiu din 12 Iunie.

Pentru alegerea a doi deputati la Universitatea sasésca conchiamata estraordinaria pe 18 Iunie a. c.; pentru alegerea oficialilor cardinali la Magistratulu Sabiiului si pentru alegerea a 6 candidati la postulu de comite alu „Sachsenlandului“, s'au convocatu o adunare scaunala la Sabiiu pe 12 ale curentei. Comunele romane, cate au fostu considerate cu chiamarea, inca au luat parte la acea adunare.

Dupa-ce in dit'a numita comunitatea Sabiiului si-au finitu mai antâiu unele trebi ale ei mai multu comunale, se pofitira si deputatii scaunali in sala. Siedintia asiá intr'unita s'au deschisu prin presiedictoriulu D. Procomite Conrad Schmidt, carele aratându mai antâiu scopulu adunarii, au descoperitu totu odata intre altele, ca s'au facutu dela loculu préinaltu dispunere, ca comunele din scaunele filiale ale Salsice si Talmaciului se fia rupte pe totdeun'a dela scaunulu Sabiiului, fara de a se fi decisu si aceea, ca unde se remana acele sate numeróse si ce] sa fia de populatiunea lor cea perasita, cu esceptiune, ca comunele sase Cisnadiór'a si Rusi anecsanduse la scaunulu Sabiiului se fia partasie la eserciarea drepturiloru constitutiunale inca de acumu. Dlu procomite au bineventatu asiadara pe deputatii aceluor doué comune si si-au datu apoi espresiune durerei sale pentru-ca comunele române]ale numiteloru locuri nu se potu impartasi inca nici astadi la binefacerile constitutiunale, in intocma cá comunele sase amintite.

Au propusu apoi la loculu antâiu alegerea oficialilor cardinali la Magistratu (a burgmaistrului si a judetiului pentru cetate si scaunu), si dupa ce au candidat pentru postulu antâiu pe 3, au postulu adunarea se pasiésca la alegere.

Subasematulu, că deputatu alu Resinariloru, amu cerutu cuventu; insa n'amu fostu bagatu in sêma; amu repetatu insinuarea inca pana de 5 ori si abia atunci mi se dete parte de vorba.

„Hermannstädter Zeitung“ si consorta, atatu de bine deprinsu in schimosirea lucrurilor si sucirea adevărului in cele ce privesce pe Romani, spune in nr. 139 a. c. in modulu acelu batjocoritoriu, cu care s'au indatinatu si de care s'au potutu ingretiosia pana acumu ori cine citește acelu diurnatu, — ca eu m'amu retienutu dela votisare din singura r'causa, ca ce comunele scaunelor Saliseci si Talmaciului suntuschișe dela alegere. Tote alte cause ce le adusesemu eu innainte le-au lasatu neamintite; se scie bine pentru-ce.

Êta dara starea lucrului cea adevărata.

Eu amu adusu inainte la acea adunare de cause ale neparticiparii la alegeri: consecintia tuturor protestelor noastre de mai nainte; impregiurarea, ca ne aflamu la usi'a dietei conchiamate spre a duce indeplinire „schimbarile afundu taiatore“ demandate prin diplom'a din 20 Octombree; ca noi am asteptatu intrarea lucrurilor in definitivu numai prin dieta; amu spusu mai departe curatu, ca alegerile de astadi detragu, — inaintea ochiloru nostri — forte multu din insemnatatea dietei, ca aceste lucruri stau in contradicere chiar cu unele propositiuni regesci dietali, si ca ele nu suntu nici cumu semne imbucuratoare pentru noi; amu reflectatu la constituirea adunarei si amu disu ca aceea seu se face pe bas'a punctelor regulative seu nu. Daca nu, ce noi totudeun'a amu pretinsu, atunci amu dori se vedemu reprezentate si comunele romane din scaunulu Saliseci si Talmaciului; daca se constituie dupa p. regul., atunci n'aru avea locu in acea adunare nici deputatii comunelor sase Cisnadiora si Rusi. Amu spusu mai departe, ca deslucirile ce ni le dete D. procomite in cuventulu seu de deschidere despre starea lucrului cu acele comune, suntu pentru noi forte intristatore; caci daca acele remanu si pana la alta hotarire totu sub diregatoriele Sabiului, atunci lor li se face astadi nedreptate alegendu-li-se amplotatii fara de ei, fia acest'a macaru si numai pe unu timpu; er' daca nu remanu atunci, intrebu, ce diregatorii au ele de adi inainte? si ore e bine si dreptu ca o populatiune asiã de numerosa se stea parasita, fara antistii?

Din aceste si atate motive asiã dara, era nu dupa cumu le schimba si acopere „Herm. Ztg.“, eu m'amu retienutu dela votisare cu rezervarea dreptului de a me esprime in deosebi si la celelalte puncte de pertractare, la locul seu. La opiniunea mea se alaturara toti deputatii satelor romane.

Adevăratu Dlu procomite au resumatu vorbirea mea in siedintia camu totu asiã pecumu le arata „Herm. Ztg.“ si eu era se-lu rogu a me intielege, daca nu sciemu ca tote-su inzadaru si ca numerosa adunare bine au auditu si intielesu ce amu vorbitu.

Nu este adevăratu nici aceea, ce i-au placutu lei „Herm. Ztg.“ a dice despre deputatulu Bungardului Vladu; celu pucinu acolo n'au fostu nici o vorba de devastatiuni. Daca-mi aducu bine aminte, acelu deputatu au observatu numai atat'a. „Me retienu si eu dela votisare totu din acele temeieri, cu adaogere, ca nu potu lua parte la alegerea unui Domnu, care mâne poimane se me inchida pentrucã aperu ce este alu meu.“ Apoi se nu uitamu ca D. Vladu este unu tieranu de rendu dela care nu se pote acceptã oratoria si vorbele caruia numai o „Herm. Ztg.“ le pote lua in risu si batjocura.

Dupa aceste urmara alegerile, dupa ale caroru finire D. procomite pune la ordinea dilei pre-alegerile de comite, si ca se nu influentieze cu presentia sa, au predatu presidiulu nou-alesului burgmaistru A. G i b e l si s'au departatu.

Se citi apoi decretulu procomitelui relativu la acestu actu, dupa care aru veni sa se alega 6 candidati.

Aici m'amu insinuatu erasi pentru cuventu, caremise si dete. Abia putui insa rosti 3-4 vorbe si unii dintre membrii adunarei me intrerupsera cu strigari: „deutsch!“ Tocmã era se rogu pe presidiu a face ordine, candu acest'a me preveni cu cuvintele: „Er kann ja auch romanisch sagen.“ Amu continuatu dara desfasiurandu parerile nostre ale romaniloru, despre alegerea de acumu a comitelui si in urma amu facutu in contr'a acelei'a unu protestu.

Protestulu acest'a l'amu depusu si in scrisu pe mes'a presidiului prevediutu cu subscrierile celoru mai multi deputati romani cu rugare de a se trece intocmã la protocolu ce mi s'au si promis. La audiulu acestui protestu unu murmuru turburos s'au auditu in partea cea mai mare a adunarei. Cu aste noi romanii protestanti amu parasitu siedinti'a.

Lasamu deci in judecat'a sanetosa a publicului cetitoriu, deca batujocurosa „Hermannstädter Zeitung“ au avutu seu nu dreptu, de a lua atari lucruri momentose peste picioru si deca romanii acestui scaunu, fatia cu detorinti'a loru natiunala si patriotica si facia chiaru cu interesele inaltulu regim u, au pututu se observe o purtare mai buna de asiã. Celu pucinu atata si „Herm. Ztg.“ va trebui se recunosca, ca romanii nu suntu ca aceia, de cari elu disese mai in dilele trecute, ca ducu o politica „welche stets verneint,“ — cu vorb'a numai, apoi cu fapt'a aproba tote, si asiã va sci, ca ce insemneza consecuintia romanesea.

S a b i i u, 13 Iuniu 1863.

V i s a r i o n u R o m a n u.

Sighisiora in 3 Iuniu. Comitulu electoralu pentru scaunulu Sighisiorei, precumu referiseramu si noi dupa „Herm. Ztg.“ etc., se compusese intr'unu modu de totu vatematoru pentru acea $\frac{1}{3}$ a populatiunei romanesci dintr'ensulu. Romanii asternura unu protestu adresatu cãtra Magistratulu cetatienescu si scaunulu, prin care aretãndu-si nemultiamirea cu acestã procedere basata pe total'a ignorare a locuitorime romanesci, se rogara a se desfiintia acestu Comitulu si a se compune altulu nou. Inca nu scimu bine, si de aceea ne retienemu de a referi, deca in urm'a astui protestu ori in urm'a vreunei alte anteciedintie, Comitulu se desfiintia, si alegendu-se altulu nou, intrara intr'ensulu si doi reprezentanti romani: Parochulu gr. orient. din Danesiu Zacharia Tataru si prof. in Institutulu diecesanu din Sabiiu Zacharia Boiu, cari astadi au de a lua parte la adunarea acestui Comitulu spre intreprinderea lucrurilor pregatitore de alegerea deputatiloru dietali. —

De alegerea unui deputatu romanu din scaunulu nostru n'avemu sperantia, parte caci suntemu in minoritate numerica fatia cu conlocuitorii sasi, parte si acest'a e mai dorerosu pentru noi — caci cu censulu de 8 fl. se afla Romani neproportunatu de putini.

Cei doi candidati sasi pentru scaunu auditu ca voru fi dd. Krauss si Schwarz; la alegerea celoru doi deputati pentru cetate pote ca se voru esca discordantie insemnate, fiindu si in Sighisiora o mica fractiune sasesea de nu de Unionisti, dar celu putiru de Anti-Reichsrath'isti. —

Pecãndu intr'alte tinuturi ale Trassilvaniei se plãngu omenii de seceta, pe atunci aici pe alocurea au fostu povoiu multu pagubitore.

Bucatele in urm'a sciriloru de pe aiea, mai cu sêma din Ungari'a s'au scumpitu in cãte-va dile insemnatu.

Tergulu nostru de tiãra mai nu merita a fi mentionatu, fiindu de totu slabu. Adi pe la amedi sietrele parte mare se stringeau multi vendiatori nu si-au scosu nici carausi'a. E lucru naturalu: tieraniloru le umbra reu, si bas'a totatoru stariloru este tieranulu. —

Comitulu centralu electoralu pentru cele dona cercari ale scaunulu Sighisiorei si-au tienutu siedinti'a sea de organisare astadi. Membrii lui dupa §. 41. alu ordinei dietale provisorie depusera juramentulu, Sasi germanesce, Romanii romanesci; apoi se alesera dupa acelasi § comitetele de trei in fia-care cãte doi Sasi si cãte unu Romanu; pentru cerculu de susu dd. Senatoru Muller, Parrchulu din Critiu Schuster si Professorulu Boiu, pentru celu de josu Senatorulu Roth, Senatorulu Baumgarten si Parochulu din Danesiu Tataru; in fine predãndu-se prin antistele d. Wenrich listele alegatoriloru, se desemnara de termine pentru reclamatiuni si rectificatiuni cele trei dile 7, 8 si 9 Iuniu, pentru cerculu de susu in Critiu, pentru celu de josu in Sighisiora.

Numerulu totatu alu alegatoriloru inca nu ne e cunoscutu deplinu; atãt'a insa scimu, ca Romanii fatia cu Sasiu eu putinu stau mai bine decãtu 1 la 10; deunde urmeza, ca in putine alte tinuturi ale Trassilvaniei au Romanii pusatiune atãtu de scapetata, cã n scaunulu Sighisiorei. —

La alegerea de Comite alu natiunei sasesci si aici, cá si pe airea, dór pretutindeni in fundulu regescu, maiortatea multu intrecátore a voturiloru o reportá d. Procomite Conrad Schmidt. —

Eri fu in presbiteriulu ev. luteranu alegerea de directoru gimnasialu, de óre ce directorulu de pana acumu Dr. Teutsch e alesu Parochu la Agnit'a. In urm'a nobilei resignatiuni a profesoriloru mai betráni Hein si Haltrich se alese directoru alu gimnasiulu si alu scóloru legate de elu professorulu Müller, unulu din cei mai talentati, mai eruditi si mai meritati membri ai corpululu professoralu de aici. —

Acum'a si despre noi ce-va specialu. Poporulu nostru de aici, dupa-cum referisemu odata mai nainte in „T. R.“ se nvoise, cá pentru acoperirea datoriei pentru scóla — la 1800 f. v. a. — fiindu partea cea mai mare agronomi —, sa care din padure la cetate asiá numitii stánjini ai orasiulu. Diatr'aceste caraturi au castigatu la 800 f.; si vendiendu si loculu de scóla, care le fusese desemnatu in suburbiulu Cornesci si care acumu prin cumperarea casei de scóla in cetate le devenise de prisosu, pentru 300 f., platira intr'unu restémpu scurtu mai ²/₃ din acésta datoria. Preste totu lucrurile bisericesci si scolare ale comunei nóstre de aici mergu in ordinea cea mai buna spre inaintare. —

Mai in tóte dilele plóia. Aerulu e rece, cucuruzele si viiele incepu a patimi. —

O r a s t h i a 18 Iuniu 1863.

Adunarea scaunésca de aici compusa din 6 membrii magistratuali, 36 deputati a 13 comune scaunesci, si 26 deputati a cetatiei Orasthiei astadi prin votisare secreta a alesu de candidati pentru postulu de Comite a natiunei sasesci pe Domnii: Conradu Schmidt, Fridericu Kirchner, Eduard Herbert, Iacobu Bologá, Paulu Dunká, si Ioann Alduleanu.

Votisarea sea facutu prin cedule scrise, candidandu-se pe fiacare cedula deodota câte 6 persóne.

La candidarea de antaiu au capetatu Conrad Schmidt voturile tóte 56. unu votisantu au absentatu; altu votisantu Elia Herlia din Vinerea s'au retienutu dela votisare. Fridericu Kirchner 55 de voturi — Herbert 29. — Biro Albertu Consiliaru supremu de finantia 28. Dunka 28 — Bologá 28. — Ranicher Iacobu 28. — Alduleanu 22. — Plecker 20. si Schneider Ioseph 15.

Fienduca la candidarea de antaiu au avutu Biro, Bologa, Friedenfels, Dunka si Ranicher voturi asemenea cate 28, si dintra acesti 5 insi numai 3 insi au avutu locu in candidatiune pe lunga aceialalti 3 insi cu voturile mai multe; asiá dara sa facutu a dóua candidare in forma susu insemnata, candidanduse câte 3 insi deodata.

La candidarea a dou'a a capetatu voturi: Bolog'a 37. — Dunka 37. Alduleanu 37. — Ranicher 19. — Friedenfels 19. Plecker 18. — si Biro 11.

Votisanti de romanu au fostu 27, ca doi votisanti au lipsitu. Unguri 11. si sasi 18.

Fiindca multi dintra deputatii remáni sasesci nu sciu scrie, si ceti; asiá pentru-ei pe pof'ta loru sau facutu cedulele de candidati prin alti membrii de romanu; asiá o fostu si la Unguri, de a facutu unii cedulele pentru toti aceialalti de natiunea loru, pentruca nu era locu si nu erau unelte de scrisu pentru toti deputatii séu votisantii. Apoi votisarea numai proform'a a fostu secreta, ca cedulele se scriéu prin vro 4-5 insi la o mésa pentru toti votisantii fara pitulare ca cumu se scriu passapórtel de vite in terguri pentru cumparatori si vendiatori. Apoi si inainte de votisare pana la inceperea siedintiei formale au fostu convorbiri si svatuirii libere si netainice despre persónele de candidat.

Dupace scriitorii de cedule precumu acei románesci asiá si acei sasesci si acei unguresci au impartitu cedulele intra ai loru, ca cumu se dau biletele de intrare in teatru; a pornitu D. fiscalu si Inspectoru substitutu Samuel Wolf pintra deputatii románesci cu cedulele sale sasesci cá se le cheltúiesca pela votisantii románesci mai alesu pela acei din Inspectoratulu seu si anume pela votisanti din satulu Sibisielu.

Asiá umblándu numitulu D. Wolf pintra votisantii románesci cu cedulele sale de cheltuitu; a cerutu cedulele dela romani, si cetindule, lea luatú la sine, dicendu ca acele nu suntu bune; si apoi in loculu loru lea datú altele acele sasesci dicendu ca acéste suntu bune.

Bietii romani ampioiati comunali fiendu subordinati Dlu Wolf ca unui Inspetoru, seau sfiitu de densulu cá sei dica ceva incontra, apoi nesciendu ei scrisóre, nice nu au fostu in stare a potea face osebire intra cedulele acele bune si acele rele, si asiá au remasu cu cedulele acele sasesci capetate dela Domnulu Inspectoru a loru Samuelu Wolf.

Dupace negutiatori'a ast'a a Dlu Wolf cu cedulele sale de candidati sea facutu cunoscuta; Domnulu Senatoru Balomiri a descoperito in fati'a adunarei si a propusu cu verb'a fara scrisóre pe acei 6 candidati, pe cari ii voiéu romanii anume: Domnii: Conrad Schmidt, Fridericu Kirchner, Albertu Biro-Dunka Paulu Ioann Alduleanu si Iacobu Bolog'a, din acelu temeiu, ca din rezultatulu mestesiugitu a alegerei se se apare, ca maiortatea románésca are incredere mai mare in sasi decâtu in romani, si ca aru conglasui cu parerea sasiloru, cumca Comitele alu natiunei sasesci póte fi numai din sänge sasescu adeca numai de nascere sasésca (Parerea sasésca pe aici asiá sta, ca Comitele alu natiunei sasesci nu póte fi de alta natiunalitate si de alta confessiune, ei numai sasu nascutu, si luteranu. —)

Propunerea Dlu Balomiri nu facú impressiune placuta in Dlu collega alu seu Senatoru Schuller, ca est'a miscatu cá impunsu nice nu potu rebdá propunerea lui Balomiri, si ilu intrerupse cu aceea, ca o astufeliu de propunere ar fi optita, cá sa nu se preocupe parerea votisantiloru, si sa nu fia influintiata in privioti'a persóneloru de candidat. Pentru aceea densulu (Schuller) nice nu priimesce propunerea lui Balomiri. — (Va urmá.)

Din Valea Muresiulu in Comitatu Hunedórei, — ni se scrie, cumca: fiulu parintelui Protopopu Nicolau de Crainicu, — fostulu supralocotenente Dlu Ioann de Crainicu cunoscutu publiculu cetitoriu ca romanu zelosu, — si aparatoriu a causeloru románe din Comitatu Huniadu (unulu dintre eroii dílei congregatiunei comitatense din 8 Iuliu 1861) in 5-a Maiu a. c. au fostu arestatu si escortatu in puscari'a comitatensa la Deva, — pentru prepus'a abatere§ 312 a procedurii penale, — si au fostu tienutu intr'o odaie subteranea de 3-4 urme in pamentu adeca subu suprafati'a pamentulu ca o pimnita, — si numai feréstr'a e asemenea cu fati'a pamentulu) pana in 2 Iuniu a. c. in arestarea preventiva, dictatatoria din partea Dlu Comite supr. Br. Nopcea — si póte cá si astadi ar mai fi fostu arestatu, deca veneratulu seu parinte nu siaru fi luatú indreznéla a se adres'a telegrafice la Escellenti'a Sea Cancelariulu alicu Contele Nadásdy, — dupa care au urmatu punerea-i pre pitioru liberu. — Amáraciunea pentru acésta cauza e generala, — si tóta lumea astépta cu nerabdare finirea procesulu, — caracteristicu e in sa ca arestarea sau intemplatú prin unu Jude procesualu romanu, si precumu ne asiguréza corespondintele, numai din Capritiu, si ura personala, — apoi nu a fostu destulu, ca spre scopulu arestareii 2 Gendarmi si 6 Persecutori comitatensi au pazitu o nópte intréga cas'a Dlu Protopopu Nicolau de Crainicu, — dara a dou'a di' dupa arestare, — prin 2 Gendarmi si Judele Comunei Dobra sau tienutu cautare de arme, — cu care ocasiune nice unu unghiu alu casei nu au remasu necercetatu, — nu s'au aflatu inse decâtu numai Sabi'a Dlu Ioanne de Crainicu cu carea au servitu cá oficieru.

U n g a r i ' a
A r a d u , 2 I u n i u .

Directiunea preparandiei románe din Aradu s'a semtitu provocata a dá dechiarare in Nr. 43—190-alu „Concordiei“ la reflexiunea, ce o amu facutu in corespondinti'a mea din Nr. 40 alu „Tel. Rom.“ ca adeca tenerimea preparandiala din Aradu, dupa dispusetiunea directiunei locale, nu a luata parte la chiamarea spiritulu s. cu ocasiunea adunarii generale a asociatiunei natiunale de aicea.

Nu m'asiu fi nadaitu, sa aiba in sine onorat'a directiune atat'a veninu, catu vérsa asuprami pentru atins'a reflexiune nevinovata. Eu invecivele si esepitorarile cele amare ale onoratei directiuni le trecu cu vederea, pentru ca acele de sine se osendescu nainte unu publicu cultu cetitoriu. Atat'a anse aflu de a insemná: ca scirea data in publicu prin atins'a corespondinti'a mea nu o amu prinsu din ventu: ci mi-a venitu pe cali de totu secure dela unu individú forte stimatu,

carele nu sta departe de directiunea preparandiei, si carele a trebuit sa asculte dispunatiunea directiunii, cá adeva preparandii nici decum sa nu mérga la veni sancte.

Mi-arú paré fórte bine, déca indemnulu la acést'a intru adevu intemplata fapta nu aru fi fostu altulu, decatu singuru acel'a, care directiunea si atunci la fapta, si mai in urma in dechiararea seá din „Concordia“ —lu spune, adeva: pentru ca nu a fostu recercata prin cineva a dispune pre preparandii la veni sancte.— Értemi anse onorat'a directiune, déca chiaru si la acestu motivu problematicu voiu observá: ca in diu'a adunarii generale, cându persónele mai notabile, venite la adunare, au aflatu de bine, a se face chiamarea spiritului s., despre ce si mai nainte in comunu se facuse vorba,— ordinariatulu díecesanu, care dupa insti'utiunile de acum'a are jurisdictiune si preste preparandia, de locu a tramisu unu curiru la preparandia, pentru a chiamá pre preparandii la acést'a solenitate, si totusi chiamarea nu a avutu resultatu. — Óre acést'a nu arata o renitentia din partea institutului preparandiei, respective din partea directiunii, facia chiaru cu superioritatea sea?

Nu me potu folosi de provocarea onoratei directiuni preparandiale, cá sa júdecu: óre bine a facutu cine a facutu ca nu a invitatu pre directiune la afacerile, respective la adunarea asociatiunei. Acest'a nu e fapt'a mea, nici amu avutu cátu mai pucina incurgere in ea; apoi despre fapt'a altor'a nu potu júdecá, pana candu nu-i audu si pre ei. Atat'a totusi sciu: prin comisiune, afara de doi generali locali, nici unu oficiolatu, nici o corporatiune séu directiune nu a fostu postita la adunare; de unde socotu: ca onorat'a directiune nu aru avé cuventu de a se plange de ceva preterire.— Sciu si aceea'ca prin membri fundatori, si prin sute de colectanti singuratici s'a postitu la adunare o multime de barbati natiunali din tóte partile locuite de romani; déca dara dintre atati conchiematori nimenu'i a nu ia picatu in minte a chiamá la adunare si directiunea preparandiei din Aradu, respective pre síefulu ei: acést'a e o asiá impregiurare, carea nu póte deservi de argumentu, ca laudat'a directiune— in form'a ei de acum'a — s'aru bucurá de vre-o incredere osebita din partea conatiunalilor romani de aicea si de prin pregiuru

Miaru trece multu timpu, si asiú rapí multu din colónele acestui pretiuitu diariu, déca asiú cautá sa respundu la tóte nimicurile insírate in provocatulu Nr. alu „Concordiei“ sub firm'a direptiunei preparandiei din Aradu. In lucruri comune cunoscute nu are nimene a pune intrebari multe; si desele apostrofari atingátore mai multu de persóna, decátu de lucru, nu suntu de alta tréba, decatu de a contestá o animositate triviale din partea celuia ce le face. — Unele ca aceste numai acolo ne potu conduce, cá sa ne lovimu cu capulu de parete, si sa ne facemu ridiculosi naintea publiculu. — Celu ce are urechi de auditu, sa audia.

Eu cá romanu ce suntu, din anima asiú dori: cá directiunea natiunala a preparandiei de aicia sa sté in cea mai buna reputatiune naintea publiculu nostru; acést'a inse numai dela ea aterna, pentruca intieliginti'a nóstra precumu scie despretiui vanitatea unoru dictatori ambitiosi: chiaru asiá scie pretiui tóte silintiele, de a ne uni puterile spre redicarea poporulu nostru celu in pilatu sub apasările strainiloru.

Voiescu a privi de sincera dechiararea onoratei directiuni: ca ea din anima doresce propasirea romaniloru in cultura,— la acést'a—mi plecu capulu, si numai atat'a observezu: ca de órece nici asociatiunea nóstra de aicia nu are altu scopu: aru fi de doritu, cá toti acei domni cari fara scirea nóstra nutrescu dorinti'a acést'a sa studieze mai din adinsu statutele asociatiunei de aicea, si—mai alesu déca sciu fasele, prin care acele dupa impregiurari au trecutu, — sa nu—si faca scrupuli la ide'a casinei si a biliardulu, care forméza o parte secundaria in asociatiune.

Eu amu avutu ocaziune in cercuri confidinte ami dá parerea: ca nu voiescu a incepe cultur'a poporulu romanu dela biliardu sau alte midilóce de petrecere; ci dorescu: cá asociatiunea nóstra anteasidata sa faca ce se póte pentru creștere si literatura, éra cele de petrecere sa remana pe alta data. Daca intuițiunea onoratei directiuni preparandiale se póte reduce la acestu enuniatu alu meu: atunci in punctulu acést'a suntemu de o parere, si eu adaugu mai departe: desi la antea alegere de membri ai asociatiunei, prin maioritaea

fondatoriloru celoru pucini la numeru si dóra prea ingrigitu de sórtea si viitoriulu asociatiunei, s'au preteritu, ori chiaru s'au respinsu unii individi, cari aru fi potutu, sau chiaru aru fi trebuitu sa se primésca de membri: acést'a impregiurare sa nu desguste pre nimene de catra asociatiune; pentruca smintele celoru pucini, — déca intru adevu suntu sminte,— adunarea completa a numerosiloru membri le vá poté emendá; si pentru—ca atunci, cându e vorb'a de fericirea natiunei: totuinsulu e detoriu a se redicá preste tóte patimile omenesci, care ne conducu la ura si inparechiere.

Malariánu.

Varietati si noutati de di.

Unu telegramu a „Pressei“ din Cracovi'a ne aduce scirea ca in 12 Iuniu fura spánsurati in antea citadelei din Varsiovi'a d. A b i c h t si calugarulu C o n a r s k i. Archiepiscopulu F e l i n s k i, care au protestatu in contr'a spánsurarei lui Conarski fu arestatu, si se va transportá la Petropole.

Dupa o epistola privata din Varsiovi'a, au capatatu marele Principe Constantinu scirea; dela regimulu natiunalu, ca acést'a dupa spánsurarea aceluor doi barbati— nu mai póte stá bunu pentru siguranti'a lui. —

Luarea P u e b l e i fu in Paris in 11 Iuniu c. n. prin salve de tunuri insciintiata. Imperatulu N a p o l e o n capata acést'a scire sér'a la 8 $\frac{1}{2}$ óra tocmai candu erá la mésa. Catra 10 óre totu parculu fu illuminatu, victori'a se serbá prin salve de trascuri si focu bengalicu. La ocuparea acestei cetáti se predara 25 generali unu numeru insemnatu de oficeri si 16,000 ostasi.

Nr. 21—6

Constantinu Bugarski

negotiatoru de specerii, marfe coloniale si de coloru in S a b i i u recomanda depositulu seu bine assortatu de zacharu, cafeá, urediu, oleuri si tóte márfile de speceria pelánga asigurarea celoru mai fine márfuri si a celu mai promptu servitiu.

Localulu de vendiare: Strad'a de susu a Cisanádiei in cas'a domnulu Androne Nr. 143.

22—4

Tragerea in 1 Iuliu 1863.

sortiloru de creditu ces. reg. austr.

Fia—care sórte trebúe sa castige in decursulu trageriloru. Castigurile imprumutulu fl 250.000, fl. 200.000, fl. 150.000, fl. 40.000, fl. 30.000, fl. 20.000, fl. 15.000, fl. 5000, fl. 4000, fl. 3000, fl. 2500, fl. 2000, fl. 1500 fl. etc. etc.

Castigulu celu mai micu 140 fl.

1 sórte de acestea costa numai 3 fl.	} in note de banca austriace.
5 sorti „ „ costau „ 14 fl.	
11 „ „ „ „ „ 30 fl.	

Comisiuni pelánga alaturarea taxei suntu de a se tramite **catu mai curendu** si numai **direptu** la cas'a de banca si negociu en gros

B. Schottenfels
in Frankfurt a/M.

Burs'a din Vien'a in 19/7 Iuniu. 1863.	
Metalicele 5% 76. 30.	Actiile do creditu 192.
Imprumutulu nat.5% 81. 25.	Argentulu 110. 50.
Actiile de banca 796.	Galbinulu 3. 28.